

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobkyně: **D. Š.**
bytem X

zast. advokátem JUDr. Martinem Klimem
sídlem Sukova 49/4, 602 00 Brno

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 11. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 7. 11. 2024, č. j. X, **se ruší** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 18 404 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Martina Klima.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí ze dne 7. 11. 2024, č. j. X („napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla námitky žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 1. 2024, č. j. X („prvostupňové rozhodnutí“) a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná přiznala žalobkyni podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění („zákon o důchodovém pojištění“) od 23. 8. 2023 starobní důchod před dosažením důchodového věku ve výši 15 966 Kč měsíčně s tím, že výplata starobního důchodu přiznaného od 23. 8. 2023 nenáleží.
2. Žalobkyně získala potřebných 35 roků doby pojištění pro vznik nároku na starobní důchod před dosažením důchodového věku. Žalobkyně splnila také podmínku pro předčasný starobní důchod, protože jí k 23. 8. 2023 do dosažení řádného důchodového věku zbývalo méně než tři roky. Žalovaná provedla výpočet starobního důchodu žalobkyně. Dospěla k závěru, že součtem základní výměry ve výši 4 040 Kč a valorizované procentní výměry ve výši 11 926 Kč celkově od června 2023 žalobkyni náleží starobní důchod před dosažením důchodového věku ve výši 15 966 Kč měsíčně, včetně výchovného za 4 vychované děti.
3. V námitkovém řízení žalobkyně namítala, že v osobním listu důchodového pojištění není zaznamenáno její zaměstnání v období od 1. 1. 1996 do 31. 10. 1999, přestože žalobkyně byla zaměstnána do roku 2010 bez přerušení ve výrobním družstvu K., výrobní družstvo, IČO: X, sídlem N. B. p. 294, X V. B. („zaměstnavatel“). Žalovaná v rámci námitkového řízení prováděla šetření a komunikovala se zaměstnavatelem žalobkyně, žádala o zaslání originálu evidenčního listu důchodového zabezpečení žalobkyně. Ani po delší komunikaci se zaměstnavatelem však nebyl chybějící ELDP dodán.
4. Žalovaná v napadeném rozhodnutí vycházela z oznámení o výsledku řízení OSSZ Brno-venkov, která dne 27. 11. 2023 zahájila řízení ve smyslu § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení („zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“). OSSZ Brno-venkov uvedla, že v době od 1. 1. 1996 do 31. 10. 1999, od 1. 1. 2000 do 31. 1. 2000, od 1. 6. 2000 do 31. 12. 2003 je nesporné, že výdělečná činnost trvala, nicméně nejsou prokázány skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda je uvedená doba dobou pojištění ve smyslu § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná shrnula, že namítaná doba pojištění od 1. 1. 1996 do 31. 10. 1999, od 1. 1. 2000 do 31. 1. 2000 a od 1. 6. 2000 do 28. 8. 2000 je pro žalovanou nedošetřitelná. Tuto dobu nelze zohlednit ve starobním důchodu žalobkyně.

II. Žaloba

5. Podle žalobkyně je žalovanou zjištěný skutkový stav v rozporu s předloženými doklady a spisovým materiálem. Žalovaná dospěla na základě předložených listin k nesprávnému právnímu a skutkovému závěru. Žalobkyně byla od roku 1978 do roku 2010 bez přerušení zaměstnána u zaměstnavatele. Žalobkyně k námitkám předložila zápočtový list – potvrzení o zaměstnání. Poukázala na skutečnost, že zaměstnavatel za žalobkyni platil zdravotní pojištění, z čehož plyne, že bylo hrazeno i sociální pojištění. Žalovaná se dostatečně nevypořádala s listinami, které obsahuje spisový materiál ani s listinami, které byly žalobkyni předloženy v rámci podaných námitek.
6. Žalobkyně žádala o vystavení nového opravného výpočtu důchodu. Nesouhlasí s tím, že doba pojištění od 1. 1. 1996 do 30. 10. 1999, od 1. 1. 2000 do 31. 1. 2000 a od 1. 6. 2000 do 28. 8. 2000 je pro žalovanou nedošetřitelná, a proto ji nelze zohlednit ve starobním důchodu.

Pokud by namítané období bylo zohledněno a zahrnuto do výpočtu výše starobního důchodu, tedy bylo by zahrnuto do doby pojištění, došlo by k navýšení procentní výměry důchodu, neboť celková doba pojištění žalobkyně by se tímto zvýšila.

7. Žalobkyně poukázala na zásadu materiální pravdy (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád), na oprávnění a povinnosti žalované dle § 12 a 13 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a dle § 50 odst. 2 správního řádu. Žalobkyně odkázala také na § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění.
8. Žalobkyně ve správním řízení předložila zápočtový list, ze kterého jednoznačně vyplývá, že žalobkyně byla zaměstnána od 1. 9. 1978 do 30. 6. 2010. Dále žalobkyně předložila výpis VZP – informace o pojištenci – za období od 1. 1. 1992 do 23. 8. 2023, ze kterého rovněž vyplývá, že žalobkyně byla v daném období zaměstnána u zaměstnavatele, a tedy bylo za dané období za žalobkyni hrazeno zdravotní pojištění zaměstnavatelem. Žalobkyně trvá na tom, že jde o podklady prokazující, že sporná doba měla být zohledněna ve starobním důchodu žalobkyně.
9. Dle žalované je nesporné, že v namítaném období výdělečná činnost trvala, ale nejsou prokázány rozhodné skutečnosti pro posouzení, zda uvedená doba je dobou pojištění ve smyslu § 8 a § 11 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. Tento postup a toto vyhodnocení důkazů považuje žalobkyně za příliš formalistické a zcela nelogické. Závěr žalované nebyl řádně odůvodněn a je v rozporu se zákonem. Žalobkyně proto navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované a replika žalobkyně

10. Žalovaná ve vyjádření zopakovala argumentaci z napadeného rozhodnutí. Trvala na tom, že sporná doba nemohla být zhodnocena jako doba pojištění ve smyslu § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, neboť pro daný účel nebyly prokázány rozhodné skutečnosti (skutečný výkon výdělečné činnosti, zúčtování vyměřovacího základu, pobírání dávek nemocenského pojištění). Žalovaná tak nemohla a ani nemůže přistoupit ke zhodnocení žalobkyní namítané doby jako doby vyloučené v intencích ustanovení § 16 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění.
11. Pro případ, že by sporná doba měla být považována za dobu pojištění ve smyslu § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, ačkoliv by přitom nebyla prokázána výše vyměřovacích základů za jednotlivé kalendářní roky, odkázala žalovaná na judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 27. 10. 2010, č. j. 3 Ads 78/2010-93 nebo ze dne 27. 11. 2008, č. j. 3 Ads 88/2008-173). Pokud jde o prokázání výše vyměřovacích základů, odkázala žalovaná na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, č. j. 10 Ads 59/2016-57.
12. Žalovaná shrnula, že za účelem prokázání vyměřovacích základů nelze použít tytéž podpůrné důkazní prostředky jako pro prokázání samotné doby pojištění, tzn. kupř. čestné prohlášení dvou svědků. Za účelem prokázání vyměřovacích základů nelze použít platové výměry a další doklady o vyměření mzdy či jiné doklady o průběhu pracovního poměru. Platový výměr není dostatečně podrobným zdrojem informací k určení vyměřovacích základů za příslušnou dobu pojištění, neboť nezaznamenává příjem za každý jednotlivý měsíc, z údajů uvedených v platových výměrech nelze vyčíst podrobnosti o průběhu pracovního poměru, zejména zda byl odpracován každý měsíc, zda nebylo čerpáno

neplacené volno či nemocenská či zda za něj bylo po celou dobu odváděno pojistné, popř. v jaké výši. Při absenci evidenčního listu důchodového pojištění lze průměrnou výši vyměřovacího základu pro účely stanovení výše starobního důchodu vypočítat pouze v případě, jsou-li k dispozici mzdové listy žadatele, bylo-li provedeno řízení ve smyslu § 6 odst. 4 písm. u) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení vycházející z prokázaných podkladů vztahujících se k osobě žadatele. Ani přes zjevnou snahu žalované se nepodařilo prokázat spornou dobu pojištění žalobkyně. Žalovaná postupovala zcela v souladu s platnými právními předpisy a na napadeném rozhodnutí nadále trvá.

13. Žalobkyně v replice s vyjádřením žalované nesouhlasila. Má za to, že prokázání dané doby pojištění zápisovým listem a výpisem VZP – informace o pojištěnci – za období od 1. 1. 1992 do 23. 8. 2023 je dostatečné, neboť z něj vyplývá, že bylo hrazeno rovněž sociální pojištění. Jde o podklady prokazující, že namítaná doba měla být zohledněna ve starobním důchodu. Žalobkyně dále zopakovala svoji žalobní argumentaci.

IV. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

14. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 24. 5. 2024 se žalovaná obrátila na zaměstnavatele žalobkyně s žádostí o zaslání evidenčního listu důchodového zabezpečení žalobkyně. Pro případ, že žalobkyně v letech 1996 až říjen 1999 u zaměstnavatele nepracovala, požádala o zaslání pracovní smlouvy, mzdových listů a dokladů o skončení pracovního poměru, a to za roky 1981 až 2010, včetně roků 1996 až 1999. Zaměstnavatel na žádost nereagoval.
15. V návaznosti na emailovou urgenci žalované bylo ekonomkou zaměstnavatele dne 19. 8. 2024 sděleno, že se bude snažit pátrat po ELDP, ale nepředpokládá kladný výsledek, neboť již nemá k dispozici archivované doklady z minulých let. Žalovaná emailem z 5. 11. 2024 svůj dotaz opakovaně urgovala. Zaměstnavatel poté dodal potvrzení o zaměstnání žalobkyně v uvedených letech. Žalovaná se následně opakovaně obrátila na zaměstnavatele s tím, že je zapotřebí doložit ELDP za období od roku 1996 do roku 2000 s počtem dnů v každém kalendářním roce spolu s vyměřovacími základy a příp. vyloučenými dobami. Potvrzení o zaměstnání je nedostačující dokument. Zaměstnavatel reagoval emailem dne 6. 11. 2024 s tím, že se bohužel potřebné informace nedaří dohledat. Družstvo bylo postupně transformováno přes několik sídel a provozoven až do nynější podoby do Veverské Bítýšky, předchůdci nedostatečně zabezpečili spisy k archivaci.
16. Součástí správního spisu je potvrzení o zaměstnání ze dne 1. 10. 2024, ze kterého plyne, že žalobkyně byla u zaměstnavatele zaměstnána v období od roku 1996 do roku 2000, bylo sděleno, že se nedaří dohledat ELDP za uvedené období; zápočtový list, vystavený dne 30. 6. 2010, ze kterého plyne, že žalobkyně byla u zaměstnavatele zaměstnána od 1. 9. 1978 do 30. 6. 2010, druh pracovního poměru je v zápočtovém listu označen jako hlavní; a dále výpis VZP – informace o pojištěnci – za období od 1. 1. 1992 do 23. 8. 2023. Z výpisu plyne, že žalobkyně byla u zaměstnavatele zaměstnána od 1. 1. 1993 do 30. 6. 2010.
17. Součástí správního spisu je dále oznámení OSSZ Brno-venkov o výsledku řízení podle § 6 odst. 4 písm. u) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Z oznámení mimo jiné plyne, že bylo prokázáno nedodržení postupů dle zákona organizaci a provádění sociálního zabezpečení v podobě nepředložení evidenčního listu důchodového pojištění za období od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2003. OSSZ Brno-venkov prověřila žalobkynin předložené doklady. Prověřila i dostupné aplikace kmenové evidence a zjistila, že výše uvedená doba

pojištění je evidována. Dále prověřila aplikaci HIDALGO, ve které je evidována dočasná pracovní neschopnost žalobkyně v některých obdobích. Je uvedeno, že z dokladů není jisté, zda výdělečná činnost žalobkyně v období od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2003 založila účast na pojištění. V souhrnu výsledků řízení je uvedeno, že v době od 1. 1. 1996 do 31. 10. 1999, od 1. 1. 2000 do 31. 1. 2000 a od 1. 6. 2000 do 31. 12. 2003 je nesporné, že výdělečná činnost žalobkyně trvala, nicméně nejsou prokázány skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda uvedená doba je dobou pojištění ve smyslu § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění (skutečný výkon výdělečné činnosti, zúčtování vyměřovacího základu, pobírání dávek nemocenského pojištění). Závěrem oznámení OSSZ Brno-venkov žalobkyni doporučuje, aby se pokusila spornou dobu výdělečné činnosti prokázat ještě dalšími dostupnými doklady. Za podpůrný doklad lze přitom považovat i případné prohlášení alespoň dvou svědků, bývalých spoluzaměstnanců. Skutečnost, že se jedná o spoluzaměstnance musí být věrohodným způsobem prokázána.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalované [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, „s. ř. s.]. Soud ve věci rozhodl bez toho, aby nařizoval ústní jednání. Napadené rozhodnutí totiž musel zrušit pro vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.
19. Žaloba je důvodná.
20. V posuzované věci je sporná doba pojištění žalobkyně. Žalobkyně namítá, že na základě shromážděných podkladů jí měla být zohledněna i doba pojištění od 1. 1. 1996 do 31. 10. 1999, od 1. 1. 2000 do 31. 1. 2000 a od 1. 6. 2000 do 28. 8. 2000.
21. Podle § 8 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jsou (mj.) zaměstnanci účastni pojištění podle tohoto zákona, pokud jsou účastni nemocenského pojištění podle zvláštního právního předpisu.
22. Podle § 11 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, *[d]obou pojištění je po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění a)* (mj.) zaměstnanců, *za které bylo v České republice zapláceno pojistné, b) osob uvedených v § 6, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné, a to nejdříve ode dne zaplacení pojistného.*
23. Podle § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se *[z]a dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) u* (mj.) zaměstnanců *nepovažuje kalendářní měsíc, ve kterém nebyly dosaženy příjmy započitatelné do vyměřovacího základu pro pojištěnce proto, že tyto osoby nevykonávaly činnost zakládající účast na pojištění, pokud nešlo o omluvné důvody; za omluvné důvody se považují skutečnosti uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a).* (...)
24. Podle § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění jsou vyloučenými dobami *po 31. prosinci 1995 doby, po které pojištěnec byl poplatníkem pojistného na pojištění, nelze-li zjistit výši jeho vyměřovacích základů.*
25. Dle § 38 zákona o organizaci a provádění sociálního pojištění se do evidenčního listu důchodového pojištění zapisuje doba důchodového pojištění za každý kalendářní rok. Evidenční list důchodového pojištění je tak primárním důkazním prostředkem sloužícím

k osvědčení doby pojištění. Nejedná se však o jediný důkazní prostředek, jehož prostřednictvím lze dobu pojištění prokázat. Při absenci evidenčního listu důchodového pojištění je třeba aplikovat obecná pravidla pro dokazování platná pro řízení ve věcech důchodového pojištění, která jsou zakotvena v § 84 a § 85 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, resp. podpůrně ve správním řádu. Podle § 51 správního řádu lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 8 Ads 188/2017-49).

26. Podle § 3 správního řádu je řízení před orgánem rozhodujícím o dávce důchodového pojištění ovládáno zásadou materiální pravdy. Správní orgán je odpovědný za zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonů s požadavky dle § 2 správního řádu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 6 Ads 85/2013-33). Ustanovení § 11 a § 12 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení umožňuje orgánům sociálního zabezpečení v mezích jejich působnosti požadovat podklady pro rozhodnutí od jiných subjektů.
27. Nelze-li dobu pojištění prokázat jinak, lze k jejímu prokázání podle § 85 odst. 5 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení použít *čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod*.
28. Co se týče důkazního standardu k prokázání doby pojištění, správní soudy opakovaně judikují, že při rozhodování o dávce důchodového pojištění *je třeba rozlišovat* důkazní standard ve vztahu *k osvědčení doby pojištění* oproti důkaznímu standardu ve vztahu *k prokázání výše osobního vyměřovacího základu* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Ads 206/2016-23). Na průkaznost výše osobního vyměřovacího základu klade judikatura správních soudů vyšší nároky co do přesnosti údajů v předkládaných listinách. Z toho důvodu není možné *při prokazování výše vyměřovacího základu* použít tytéž podpůrné důkazní prostředky jako při doložení samotné doby pojištění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 4 Ads 28/2013-22). Na rozdíl od vyměřovacího základu však lze dobu pojištění prokázat i obecnějšími důkazními prostředky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2013, č. j. 4 Ads 27/2013-20, či ze dne 11. 6. 2014, č. j. 3 Ads 58/2013-26).
29. Ve správním řízení se ani po opakované urgenci ze strany žalované nepodařilo od zaměstnavatele zajistit dodání evidenčních listů důchodového pojištění žalobkyně za sporné období. Je pravda, že žalovaná k získání evidenčních listů vynaložila značnou snahu. Jak ale plyne ze shora nadepsaného, v případě absence evidenčních listů důchodového pojištění, které jsou primárním důkazním prostředkem sloužícím k osvědčení doby pojištění, přichází v úvahu celá řada dalších důkazních prostředků, jejichž prostřednictvím lze dobu pojištění prokázat.
30. Součástí správního spisu je množství podkladů vypovídajících o tom, že sporná doba by mohla být dobou důchodového pojištění: potvrzení o zaměstnání ze dne 1. 10. 2024, ze kterého plyne, že žalobkyně byla u zaměstnavatele zaměstnána v období od roku 1996 do roku 2000, zápočtový list vystavený dne 30. 6. 2010, podle něhož byla žalobkyně zaměstnána od 1. 1. 1993 do 30. 6. 2010 v hlavním pracovním poměru, výpis VZP – informace o pojištěnci – za období od 1. 1. 1992 do 23. 8. 2023, podle něhož byla žalobkyně u

zaměstnavatele zaměstnána od 1. 1. 1993 do 30. 6. 2010, a že byla účastna veřejného zdravotního pojištění, jakož i oznámení OSSZ Brno-venkov o výsledku řízení (viz dále).

31. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná shromážděné podklady nehodnotila. Neuvedla, jaké skutečnosti ze shromážděných podkladů dovodila, pouze převzala závěr plynoucí z oznámení OSSZ Brno-venkov o výsledku řízení, a uzavřela, že doba pojištění od 1. 1. 1996 do 31. 10. 1999, od 1. 1. 2000 do 31. 1. 2000 a od 1. 6. 2000 do 28. 8. 2000 je pro žalovanou nedošetřitelná. Závěr žalované tak nijak nereflektuje důkazní prostředky, které jsou součástí správního spisu. Žalovaná nevysvětlila, k jakým skutkovým závěrům v řízení ohledně doby pojištění dospěla, nevysvětlila, jaké skutečnosti považuje za prokázané a jaké nikoliv.
32. Oznámení OSSZ Brno-venkov, ze kterého žalovaná bez dalšího vycházela, je dle soudu částečně vnitřně rozporné, a nebylo proto možné jeho závěry bez dalšího převzít jako zjištěný skutkový stav. Jednak je v něm totiž uvedeno, že je *nesporné*, že v době od 1. 1. 1996 do 31. 10. 1999, od 1. 1. 2000 do 31. 1. 2000 a od 1. 6. 2000 do 31. 12. 2003 výdělečná činnost žalobkyně trvala. Rovněž je v něm uvedeno, že OSSZ Brno-venkov „*prověřila i dostupné aplikace kmenové evidence a zjistila, že výše uvedená doba pojištění je evidována.*“ Závěrem oznámení je však uvedeno, že nebyly prokázány skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda uvedená doba je dobou pojištění ve smyslu § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění jako skutečný výkon výdělečné činnosti, zúčtování vyměřovacího základu, pobírání dávek nemocenského pojištění.
33. Z nadepsaného tedy není zřejmé, zda žalovaná měla výkon výdělečné činnosti žalobkyně za prokázaný či nikoliv, pokud jednak uvádí, že tato skutečnost je nesporná, dále však uvádí že skutečný výkon výdělečné činnosti nebyl prokázán. Dále soudu není zřejmé, jak je možné spornou dobu neuznat za dobu pojištění, pokud žalovaná ve své interní evidenci tuto dobu pojištění eviduje. Žalovaná nevysvětlila, co znamená konstatování, že OSSZ Brno-venkov „*prověřila i dostupné aplikace kmenové evidence a zjistila, že výše uvedená doba pojištění je evidována.*“ Nevysvětlila, proč dobu pojištění žalobkyně neuznala ani přes evidenci této doby v aplikaci kmenové evidence.
34. Soud připomíná, že za účelem prokázání doby pojištění žalobkyně není nezbytně nutné prokázat zúčtování vyměřovacího základu ani pobírání dávek nemocenského pojištění. Neprokázání těchto skutečností nemůže žalovaná dávat žalobkyni k tíži a dobu pojištění z tohoto důvodu neuznat. Pro účely uznání doby pojištění je rozhodující samotná účast na pojištění, nikoli výše vyměřovacího základu nebo skutečné čerpání dávek. Zúčtování vyměřovacího základu je důležité pro výpočet výše dávky, nikoli pro samotné uznání doby pojištění. Stejně tak pobírání dávek nemocenského pojištění není podmínkou pro to, aby byla doba pojištění uznána; rozhodující je, zda osoba byla v daném období pojištěna.
35. Žalobkyně se domáhá uznání sporné doby pojištění. Zákon o důchodovém pojištění počítá s tím, že určitá doba může být uznána jako doba pojištění, pokud v dané době nebyla prokázána výše vyměřovacích základů, jak se explicitně uvádí v § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. V takové situaci se bude jednat o vyloučenou dobu, která se započítává jako doba účasti na pojištění, ale při výpočtu důchodu se vyloučí z rozhodného období. Rozhodné období se tedy o tyto doby zkrátí, což ovlivní průměrný výdělek, resp.

ve výsledku též osobní vyměřovací základ, což se projeví ve vyšší procentní výměře důchodu.

36. V tomto směru byla zcela nepřiléhavá argumentace žalované v replice. V replice totiž žalovaná na případ žalobkyně, která se domáhá zohlednění doby pojištění, aplikuje důkazní standard týkající se prokázání výše osobního vyměřovacího základu, na který klade judikatura správních soudů podstatně přísnější požadavky. Žalobkyně přitom o započítání příjmů za dané období neusilovala.
37. Proto ani není namístě přeceňovat roli evidenčních listů důchodového pojištění. Jejich nedoložení nebrání jinému způsobu prokázání doby pojištění žalobkyně. Žalovaná ve vyjádření uvádí, že spornou dobu pojištění se nepodařilo prokázat ani za kooperace zaměstnavatele a že za tímto účelem vynaložila značnou snahu. K tomu soud podotýká, že po prvotním přípisu, na který zaměstnavatel nereagoval, žalovaná po zaměstnavateli opakovaně požadovala pouze dodání ELDP, nežádala o dodání jiných podkladů či informací, na jejichž základě by si bylo možné učinit úsudek o sporných dobách pojištění žalobkyně. Proto soud nesouhlasí s tím, že žalovaná vynaložila značnou snahu za účelem prokázání dob pojištění žalobkyně.
38. V první řadě je nutné vyhodnotit shromážděné důkazní prostředky, což žalovaná neučinila. Pokud žalovaná ani po skutečném vyhodnocení shromážděných důkazních prostředků nedospěje k závěru o tom, že doba pojištění žalobkyně byla prokázána, nabízí se jí možnost opakovaného kontaktování zaměstnavatele za účelem zjištění skutečností podstatných pro posouzení doby pojištění žalobkyně.
39. Soud dodává, že v případě, že by žalovaná po vyhodnocení veškerých důkazů měla za to, že nejsou dostatečně prokázány doby pojištění, měla by žalobkyni také na základě § 4 odst. 2 správního řádu konkrétně poučit, že (a z jakého důvodu) nelze na základě opatřených listinných důkazů mít za dostatečně prokazané, že šlo o dobu pojištění, a měla by žalobkyni poučit o možnosti prokázat dobu pojištění podle § 85 odst. 5 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, tedy čestným prohlášením nejméně dvou svědků a žalobkyně. Současně je třeba připomenout, že svědky ve smyslu uvedeného ustanovení nemusí být pouze bývalí spolupracovníci, podstatná je pouze věrohodnost svědka (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2019, č. j. 10 Ads 137/2019-43, bod 19 až 22, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2021, čj. 1 Ads 229/2021-29, bod 24). V tomto směru se žalobkyni v oznámení OSSZ Brno-venkov dostalo chybného poučení, neboť jí bylo sděleno že se má jednat o čestné prohlášení alespoň dvou svědků, bývalých spoluzaměstnanců. A že skutečnost, že se jedná o spoluzaměstnance, musí být věrohodným způsobem prokázána. To však není pravda.
40. Nedostatečné poučení poskytnuté žadateli o dávku důchodového pojištění žalovanou přitom může představovat podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2008, č. j. 6 Ads 57/2007-42). Splněním poučovací povinnosti je tak případně i poučení žadatele o tom, že jím předkládané doklady nejsou způsobilé prokázat potřebná tvrzení (např. doby pojištění).

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

41. Napadené rozhodnutí je nezákonné z vícero důvodů. Žalovaná předně neuvedla, jak hodnotila podklady vypovídající o dobách pojištění žalobkyně. Nekonsovala ani, jaké

skutečnosti považuje za prokázané a jasně nevysvětlila, z jakého důvodu nebylo možné uznat spornou dobu za dobu pojištění. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) a věc dle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalované k dalšímu řízení.

42. Žalobkyně měla ve věci úspěch, a proto jí soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených náklady za zastoupení advokátem za tři úkony právní služby ve věcech projednávaných podle soudního řádu správního po 4 620 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby, replika) a tři režijní paušály po 450, celkem tedy 15 210 Kč podle § 7, § 9 odst. 5, § 13 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb. Tuto částku je třeba navýšit o částku odpovídající dani z přidané hodnoty (3 194 Kč), jelikož zástupce žalobkyně je jejím plátcem. Celková výše odměny tak činí 18 404 Kč. Neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 31. července 2025

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně